

Sygn. akt XXVIII C 3496/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVIII Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Dawid – Bircka

Protokolant: sekretarz sądowy Natalia Siastacz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 czerwca 2024 roku w Warszawie

sprawy z powództwa **P. P.**

przeciwko (...) **Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o ustalenie i o zapłatę ewentualnie o ustalenie i o zapłatę

I. ustala, że umowa o kredyt hipoteczny NR (...), sporządzona dnia 23 czerwca 2006 roku, jest nieważna;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty :

a) 134 934,71 zł (sto trzydzieści cztery tysiące dziewięćset trzydzieści cztery złote i siedemdziesiąt jeden groszy) i 68 005,02 CHF (sześćdziesiąt osiem tysięcy pięć franków szwajcarskich i dwa centymy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 17 lipca 2021 roku do dnia zapłaty,

b) 132 020,39 zł (sto trzydzieści dwa tysiące dwadzieścia złotych i trzydzieści dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 27 listopada 2021 roku do dnia zapłaty,

c) 10 781,04 CHF (dziesięć tysięcy siedemset osiemdziesiąt jeden franków szwajcarskich i cztery centymy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 03 sierpnia 2022 roku do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 11 928 zł (jedenaście tysięcy dziewięćset dwadzieścia osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt XXVIII C 3496/21

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 26 czerwca 2024 roku

W pozwie, złożonym w dniu 22 kwietnia 2021 roku (k. 3 – data prezentaty Biura Podawczego Sądu) przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej też jako: (...) Bank (...) S.A” lub Bank), oraz w pismach stanowiących modyfikację żądań pozwu, powód P. P. ostatecznie wniósł o:

1. ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...), zawarta w dniu 28 czerwca 2006 roku, jest w całości nieważna;

2. zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwot 134 934,71 zł i 68 005,02 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
3. zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 135 065,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pisma z dnia 22 czerwca 2021 roku modyfikującego powództwo do dnia zapłaty;
4. zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 10 781,04 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pisma z dnia 05 lipca 2022 roku modyfikującego powództwo do dnia zapłaty.

Powód zgłosił także bliżej opisane w treści pozwu **żądanie ewentualne** o zapłatę.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Uzasadniając żądania pozwu, powód wyjaśnił, że ich podstawę faktyczną stanowi, zawarta w dniu 28 czerwca 2006 roku pomiędzy nim a (...) Bank (...) S.A., umowa o kredyt hipoteczny nr (...), której przedmiotem było udzielenie mu kredytu w kwocie 163 778,74 CHF z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów zakupu lokalu mieszkalnego. Natomiast na podstawie tej umowy Bank wypłacił mu kwotę w walucie złoty polski, którą wyliczył w oparciu o ustalony przez siebie kurs kupna waluty frank szwajcarski.

W dalszej części uzasadnienia pozwu powód zarzucił, że przedmiotowa umowa kredytu narusza przepisy art. 69 ustawy Prawo bankowe, art. 353¹ k.c., zasadę walutowości i zasady współzycia społecznego. Kolejno wskazał, że zawarte w umowie postanowienia, określające klauzule przeliczeniowe, stanowią postanowienia abuzywne a skutkiem ich wyeliminowania z umowy jest jej nieważność (k. 3 – 32v – pozew, k. 80 – 86v – pismo powoda z dnia 22 czerwca 2021 roku, k. 256 – 261 - pismo podwoda z dnia 05 lipca 2022 roku).

W odpowiedzi na pozew oraz w odpowiedziach na modyfikacje powództwa, złożone przez powoda, strona pozwana (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na podstawie norm przepisanych. Z ostrożności procesowej – w przypadku uwzględnienia powództwa i zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda roszczenia, wyrażonego w CHF, strona pozwana wniosła o zastrzeżenie w wyroku, iż zapłata należności zasądzona w walucie CHF tytułem zwrotu uiszczonych przez powoda rat w walucie CHF, rozliczona powinna być według średnich kursów NBP, obowiązujących w dniach uiszczenia przez powoda poszczególnych rat w walucie CHF.

Ponadto strona pozwana wniosła o zawieszenie postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko procesowe, strona pozwana wskazała, że kredyt mógł być wypłacony w walucie CHF oraz że powód mógł od początku spłacać kredyt w walucie CHF. Kolejno podniosła, że umowa kredytu, zawarta przez strony postępowania, jest zgodna z prawem, z naturą stosunku zobowiązaniowego, z zasadami współzycia społecznego i z zasadą walutowości a Bank wypełnił obowiązki informacyjne wobec powoda. Następnie strona pozwana odniosła się do zarzutów powoda, dotyczących abuzywności postanowień umowy, określających mechanizm przeliczeniowy, podnosząc, że nie stanowią one postanowień niedozwolonych a nawet jeżeli tak uznać, to nie prowadzi to do nieważności całej umowy. Na zakończenie strona pozwana podniosła zarzut nadużycia przez powoda prawa podmiotowego (k. 89 – 130v – odpowiedź na pozew, k. 237 – 239 – pismo strony pozwanej z dnia 10 grudnia 2021 roku, k. 295 – 297 – pismo strony pozwanej z dnia 26 września 2022 roku).

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2023 roku Sąd odwoławczy oddalił zażalenie powoda na postanowienie Sądu z dnia 20 lipca 2022 roku, oddalające wniosek powoda o zabezpieczenie (k. 283 – postanowienie Sądu odwoławczego z dnia 20 kwietnia 2023 roku).

W piśmie dnia 23 sierpnia 2023 roku strona pozwana podniosła zarzut zatrzymania (k. 299 - 299v – pismo strony pozwanej z dnia 23 sierpnia 2023 roku).

Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2024 roku pełnomocnik strony pozwanej cofnął wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie (k. 321v – protokół z rozprawy z dnia 29 kwietnia 2024 roku).

W piśmie dnia 13 maja 2024 roku strona pozwana wskazała, jakie kwoty i z jakich tytułów pobrała od powoda na podstawie przedmiotowej umowy kredytu do maja 2022 roku (k. 332 – 332v – pismo strony pozwanej z dnia 13 maja 2024 roku).

Na rozprawie w dniu 26 czerwca 2024 roku, bezpośrednio poprzedzającej ogłoszenie wyroku w sprawie, pełnomocnik powoda – w jego imieniu - oświadczył, że nie kwestionuje wysokości kwot wpłat powoda, wskazanych przez stronę pozwaną w piśmie z dnia 13 maja 2024 roku. Ostatecznie pełnomocnicy stron w ich imieniu podtrzymali dotychczasowe stanowiska procesowe i argumentację w sprawie (k. 338 – 338v – protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2024 roku).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2006 roku P. P. planował kupić lokal, aby w nim zamieszkać. Nie posiadał wystarczających własnych środków pieniężnych na realizację tego celu, dlatego zamierzał zaciągnąć kredyt. Aby uzyskać informację o ofertach kredytowych banków, skorzystał z usług doradcy kredytowego z firmy (...). Doradca przygotował dla niego 5 ofert, z czego 4 były to oferty kredytów powiązanych z walutą frank szwajcarski. Zarekomendował mu ofertę kredytu powiązanego z walutą CHF w (...) Bank (...) S.A. Ani doradca ani pracownik Banku nie wyjaśniali mu mechanizmów przeliczeniowych, które miały być stosowane na podstawie tego rodzaju umowy ani nie poinformowali go, w jaki sposób będą ustalane kursy waluty CHF, stosowane do tych przeliczeń. Poinformowano go, że zapisy umowy są standardowe i nie ma możliwości ich negocjowania. Nie omawiano z nim ryzyk, związanych z tego rodzaju umową. Zapewniano go, że kurs waluty CHF jest stabilny.

(**dowód** : k. 320v – 321v – przesłuchanie powoda P. P. w charakterze strony)

W dniu 28 czerwca 2006 roku P. P. (dalej też jako „Kredytobiorca”) oraz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej też jako „Bank”) zawarli, sporządzoną w dniu 23 czerwca 2006 roku, umowę kredytu hipotecznego NR (...) (dalej też jako „Umowa”).

Zgodnie z § 1 ust. 1 Umowy Bank miał udzielić kredytu w wysokości 163 778,74 CHF z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów zakupu od Inwestora Zastępczego, nowobudowanego lokalu mieszkalnego, położonego we W. oraz refinansowanie wniesionego wkładu własnego.

Stosownie do § 3 ust. 1 Umowy uruchomienie kredytu miało nastąpić w transzach.

Zgodnie z § 3 ust. 1 lit. c Umowy Bank miał uruchomić kredyt w wysokości określonej w umowie przedwstępnej kupna-sprzedaży, stanowiącej różnicę między ceną nabycia nieruchomości a wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, jednak nie więcej niż 374 295,60 zł, na rachunek bankowy Inwestora Zastępczego, wskazany w Umowie. W przypadku, gdy kwota określona w umowie kupna-sprzedaży wyrażona byłaby w innej walucie niż waluta kredytu, Bank miał dokonać przewalutowania kredytu zgodnie z obowiązującymi zasadami Banku.

§ 3 ust. 1 lit. d Umowy stanowił, że Bank miał uruchomić ewentualną pozostałą kwotę kredytu, nie więcej jednak niż 19 668,18 zł, na rachunek bankowy Kredytobiorcy wskazany w dyspozycji uruchomienia kredytu, tytułem refinansowania wniesionego wkładu własnego.

W § 4 ust. 1 Umowy wskazano, że kredyt miał być oprocentowany w skali rocznej według zmiennej stopy procentowej, odpowiadającej stopie bazowej LIBOR dla 6 miesięcznych depozytów w CHF powiększonej o stałą marżę w wysokości: 1,45% w okresie karencji w spłacie kapitału oraz 1,20% w okresie spłaty kredytu.

Natomiast w § 4 ust. 3 Umowy wskazano, że stopa bazowa w dniu sporządzenia Umowy wynosiła 1,6058%.

W § 5 ust. 1 Umowy wskazano prawne zabezpieczenia kredytu, które stanowiły:

- a) hipoteka zwykła w kwocie 163 778,74 CHF na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu i hipoteka kaucyjna do kwoty 13 785,91 CHF jako zabezpieczenie odsetek i innych kosztów, ustanowione na prawie własności do Kredytowanej Nieruchomości oraz na wszelkich prawach z nimi związanych;
- b) cesja na Bank praw z umowy ubezpieczenia kredytowanej nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych;
- c) ubezpieczenie niskiego wkładu kredytu w (...) S.A. do czasu całkowitej spłaty części kredytu, stanowiącej różnicę pomiędzy wymaganym wkładem własnym, a wkładem wniesionym faktycznie przez Kredytobiorcę.

Zgodnie z § 6 ust. 2 Umowy Kredytobiorca zobowiązany był do spłaty należności związanych z udzielonym kredytem na prowadzone przez Bank konto o numerze wskazanym w tym ustępie.

W § 12 ust. 3 Umowy wskazano, że w sprawach nieuregulowanych Umową mają zastosowanie postanowienia Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla Klientów Indywidualnych w (...) Bank (...) S.A.

(**dowód:** k. 42 – 45v – kserokopia umowy kredytu hipotecznego nr (...))

Stosownie do § 19 ust. 4 Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla Klientów Indywidualnych w (...) Bank (...) S.A. (dalej jako „Regulamin”) wypłata kredytu w walucie obcej, miała następować przy zastosowaniu kursu zakupu walut w Banku, z dnia wypłaty kredytu.

Zgodnie z § 21 ust. 3 Regulaminu w przypadku kredytów w walutach obcych, raty spłat miały być przeliczane na złote, według ostatniej tabeli kursów ogłoszonej przez Bank w dniu jej wymagalności, przy zastosowaniu kursu sprzedaży walut.

(**dowód** : k. 162 – 165v – wydruk Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla Klientów Indywidualnych w (...) Bank (...) S.A.)

We wrześniu 2007 roku Kredytobiorca i Bank zawarli aneks do Umowy, zatytułowany „Zmiana nr 1 do Umowy”, na mocy którego zmieniono § 7 ust. 1 pkt c, e i f Umowy.

W dniu 20 października 2007 roku strony Umowy zawarły Aneks nr (...), którym podwyższono kwotę kredytu o 27 218,78 CHF.

W dniu 18 marca 2008 roku strony Umowy zawarły Aneks nr (...), którym podwyższono kwotę kredytu o 63 251,41 CHF.

(**dowód:** k. 46 – 46v – kserokopia Zmiany nr 1 do Umowy, k. 47 – 48 – kserokopia Aneksu nr (...), k. 49 – 50 – kserokopia Aneksu nr (...))

Na podstawie powyższej Umowy i Aneksów do niej Bank w okresie od 30 czerwca 2006 roku do 21 maja 2008 roku wypłacił kredyt w transzach, przeliczając kwoty wypłacone w walucie PLN na zadłużenie Kredytobiorcy w walucie CHF, stosując ustalone przez siebie kursy kupna waluty CHF z dni wypłat.

(**dowód:** k. 52 – kserokopia zaświadczenia Banku z dnia 13 kwietnia 2021 roku)

W okresie od zawarcia Umowy do maja 2022 roku Bank pobrał od Kredytobiorcy łącznie następujące kwoty:

- 149 093,70 zł i 70 979,51 CHF tytułem rat kapitałowych,
- 99 514,93 zł i 8 683,18 CHF tytułem rat odsetkowych,

- 13 397,84 zł tytułem składek na ubezpieczenie pomostowe,
- 4 470,63 zł tytułem składek na ubezpieczenie niskiego wkładu własnego,
- 478,00 zł tytułem opłat.

(**fakt bezsporny** – k. 332 – 332v, k. 338)

Pismem z dnia 26 marca 2021 roku P. P. skierował do Banku reklamację, dotyczącą w/w Umowy.

(**dowód** : k. 62 – 67 – kserokopia reklamacji z dnia 26 marca 2021 roku)

Środki pieniężne, pochodzące z Umowy kredytu, zostały przeznaczone przez Kredytobiorcę na zakup lokalu mieszkalnego, który przez 8 lat służył zaspokojeniu jego potrzeb mieszkaniowych. Od 10 lat lokal ten jest wynajmowany przez Kredytobiorcę.

Kredytobiorca nigdy nie prowadził działalności gospodarczej.

O tym, że w w/w umowie mogą znajdować się postanowienia niedozwolone P. P. uświadomił sobie pod koniec 2020 roku.

(**dowód** : k. 320v – 321v – przesłuchanie powoda P. P. w charakterze strony)

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. jest następcą prawnym (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., z którym Kredytobiorca zawarł powyższą Umowę kredytu.

Do czasu zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie Bank nie wypłacił Kredytobiorcy żądanych kwot.

(**fakty bezsporne**)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie wskazanych w jego opisie dowodów z kserokopii dokumentów – złożonych przez strony postępowania – oraz z przesłuchania powoda.

Dowody z dokumentów Sąd ocenił jako wiarygodne. Strony postępowania nie kwestionowały, że oświadczenia w nich zawarte zostały złożone przez osoby, które podpisały te dokumenty. Nie kwestionowały także prawdziwości i autentyczności dokumentów złożonych w zwykłych kserokopiach. Sąd nie znalazł także podstaw, aby z urzędu powziąć wątpliwości odnośnie ich wiarygodności i mocy dowodowej.

Odnośnie dowodu z przesłuchania powoda wskazać należy, iż w swoich zeznaniach zrelacjonował on przebieg zdarzeń związanych z zawarciem Umowy kredytu, akcentując, że oferta kredytu w CHF została mu przedstawiona jako najkorzystniejsza dla niego oraz że zapewniano go, że kurs waluty CHF jest stabilny a także, iż nie przedstawiano mu żadnych wykresów ani symulacji, obrazujących ryzyko kursowe związane z tą Umową.

Oceniając zeznania powoda, Sąd miał na uwadze, że jest on bezpośrednio zainteresowany korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem niniejszej sprawy. Jednakże – mając na uwadze treść jego zeznań oraz okoliczność, że w większości znalazły one potwierdzenie w dowodach z dokumentów – Sąd ocenił je jako wiarygodne, logiczne i rzeczowe.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły także same twierdzenia stron o okolicznościach faktycznych sprawy. W zakresie, w jakim druga strona je przyznała lub im nie zaprzeczyła, uznać należało je za bezsporne (art. 229 – 230 k.p.c.).

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominął dowody: z dokumentów w postaci prywatnych wyliczeń powoda, zgłoszonych w pkt 2 lit. h) na stronie 3 pozwu (k. 4) oraz w pkt V lit. a) pisma powoda z dnia 22 czerwca 2021 roku (k. 81); z opinii biegłego sądowego, zgłoszonej w pkt 5 pozwu na stronie 4 pozwu (k. 4v) oraz w pkt VI pisma powoda z

dnia 22 czerwca 2021 roku (k. 81 - 81v); z dokumentów, wymienionych w pkt 4.9 i 4.10 odpowiedzi na pozew (k. 90); z opinii biegłego sądowego, zgłoszonej w pkt 7 odpowiedzi na pozew (k. 90v). Sąd uznał, że wymienione dowody nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Odnosnie dowodów z opinii biegłych sądowych, zgłoszonych przez obie strony postępowania, oraz dowodu z prywatnych wyliczeń powoda dotyczących tzw. „nadpłat” kredytu, to wskazać należy, iż fakty, które miały być wykazane tymi dowodami okazały się nieistotne dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie wobec oceny prawnej przedmiotowej Umowy, dokonanej w dalszej części uzasadnienia.

Dodać przy tym należy, iż fakt, dotyczący wysokości wpłat powoda do maja 2022 roku ostatecznie okazał się pomiędzy stronami bezsporny (k. 348).

Co do zaś zgłoszonych przez stronę pozwaną dowodów z dokumentu w postaci sprawozdania i raportu, to wskazać należy, iż mógł on stanowić jedynie wzmocnienie argumentacji prawnej strony pozwanej, która się na nie powołała. Nie mogły one jednak stanowić podstawy ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, nie miały one istotnego znaczenia dla jej rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Żądania główne powoda o ustalenie nieważności Umowy kredyt i o zapłatę co do kwot 266 957,57 zł i 78 786,06 CHF zasługiwały na uwzględnienie. Wobec tego, Sąd nie orzekł w przedmiocie żądania ewentualnego, zgłoszonego przez powoda na wypadek uznania, że sporna Umowa jest ważna.

Wskazać należy, iż stanowisko powoda okazało się uzasadnione w części, opierającej się na zarzucie nieważności Umowy kredytu na skutek naruszenia art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe. Ponadto nawet jeżeli uznać, że Umowa ta nie byłaby nieważna na skutek naruszenia tego przepisu, to uznać należałoby, że była ona nieważna z powodu innej – powołanej przez powoda przyczyny – tj. na skutek usunięcia z niej klauzul przeliczeniowych, uznanych za postanowienia abuzywne.

Kolejno wskazać należy, iż w uzasadnieniu wyroku nie ma potrzeby i nie ma obowiązku wyrażania szczegółowego stanowiska do wszystkich poglądów prezentowanych przez strony, o ile nie miały one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 1998 roku w sprawie II UKN 282/98, Legalis 44600, oraz wyrok ETPCZ z 21 lipca 2015 roku w sprawie D. przeciwko T. 41721/04, Legalis 1378918). Dopuszczalne – a w świetle brzmienia art. 327⁽¹⁾ § 2 k.p.c. wręcz konieczne – jest rozprawienie się z poszczególnymi zarzutami niejako en bloc, poprzez zaprezentowanie odmiennego zapatrywania w kwestii faktów lub prawa nie pozostawiające przestrzeni dla racjonalnej obrony pozostałych zarzutów, które – przy uwzględnieniu koncepcji sądu – stają się wówczas bezprzedmiotowe (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2017 roku w sprawie VI ACa 1651/15, Legalis 1733044). Większość zagadnień prawnych składających się na decyzje procesowe znalazło już rozstrzygnięcie – przynajmniej na poziomie Sądu Apelacyjnego – i nie wymaga nadmiernie szerokiego omówienia. Wobec tego, Sąd – stosownie do wymogów art. 327⁽¹⁾ § 2 k.p.c. – sporządził niniejsze uzasadnienie w sposób możliwie zwięzły.

I. SPRZECZNOŚĆ UMOWY Z ART. 69 UST. 1 I 2 USTAWY PRAWO BANKOWE

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż do analizowanej Umowy mają zastosowanie przepisy ustawy Prawo bankowe. Zgodnie zaś z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (Dz.U z 2002 roku, Nr 72, poz. 665, t.j. z późn. zm.) (dalej też jako „UPrB”) – w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia spornej Umowy – przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do art. 69 ust. 2 cytowanej ustawy umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który

kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Z powyższego wynika zatem, że umowa kredytu jest umową nazwaną, dwustronnie zobowiązującą. Na jej podstawie bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji drugiej strony – kredytobiorcy kwotę środków pieniężnych (kwotę kredytu), a kredytobiorca zobowiązuje się zwrócić kwotę wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami. Uprawnienie kredytobiorcy polega na tym, że może domagać się od banku wypłaty kredytu a obowiązek polega na tym, że ma zwrócić wypłaconą mu kwotę wraz z odsetkami. Umowa kredytu jest umową odpłatną, gdyż na kredytobiorcę nakłada obowiązek zapłacenia bankowi odsetek oraz prowizji, które mają charakter wynagrodzenia za korzystanie ze środków pieniężnych banku. Ponadto jest to umowa konsensualna, czyli dochodzi do skutku w wyniku samego uzgodnienia przez strony jej podstawowych postanowień. Przedmiotem kredytu musi być określona kwota pieniężna. W umowie muszą być także określone zasady spłaty sumy kredytu.

Ponadto wskazać należy, iż sporna Umowa kredytu została zawarta przed zmianą ustawy Prawo bankowe, dokonaną ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku (Dz.U. z 2011 roku, Nr 165, poz. 984), na mocy której dodano art. 69 ust. 2 pkt 4a UPrB, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, umowa kredytu powinna zawierać szczegółowe zasady określenia sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo - odsetkowych oraz zasady przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Ustawa ta wprowadziła także uregulowanie, zawarte w art. 69 ust. 3 zdanie 1 UPrB, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo – odsetkowych bezpośrednio w tej walucie oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie.

Powyższe nie stanowi ustawowej definicji kredytu indeksowanego lub denominowanego. Przyjmuje się jednak, że kredyt indeksowany lub denominowany do waluty obcej to kredyt udzielony w złotych polskich, którego kwota jest odnoszona do waluty obcej. Kredyt taki jest kredytem złotowym, z tym, że na skutek indeksacji lub denominacji, saldo kredytu wyrażane jest w walucie obcej, do której kredyt został indeksowany lub denominowany. Kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kredytu bądź w walucie, do której kredyt został indeksowany lub denominowany bądź w walucie polskiej, po przeliczeniu raty wyrażonej w walucie. Wypłata kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej następuje w złotych polskich, zaś operacja z walutą obcą dokonywana jest jedynie „na papierze” dla celów księgowych, do faktycznego przekazania wartości dewizowych nie dochodzi. Do faktycznego obrotu dewizowego dochodzi dopiero wówczas, gdy strony uzgodnią, że spłata kredytu przez kredytobiorcę następować będzie w walucie, do której kredyt indeksowano lub denominowano.

Mając powyższe na uwadze dokonać należy rozróżnienia pomiędzy kredytem denominowanym do waluty obcej a kredytem czysto walutowym. W przeciwieństwie do kredytu denominowanego, kredyt walutowy to kredyt udzielony w innej niż PLN walucie, a zatem również w tej walucie wypłacany i spłacany. W niniejszej sprawie z uwagi na to, iż środki finansowe zostały wypłacone w walucie polskiej i w takiej też walucie Kredytobiorca miał spłacać raty kapitałowo – odsetkowe z całą pewnością należy mówić o kredycie denominowanym (a więc kredycie złotowym powiązany z walutą obcą w zakresie przeliczeń kwoty wypłaty i spłaty kredytu), nie zaś kredycie walutowym.

Zgodnie z postanowieniami przedmiotowej Umowy i Aneksów do niej kwota kredytu została wyrażona w walucie CHF. Stosownie do § 3 ust. 1 lit. c Umowy Bank miał uruchomić kredyt w wysokości określonej w umowie przedwstępnej kupna-sprzedaży, stanowiącej różnicę między ceną nabycia nieruchomości a wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, jednak nie więcej niż 374 295,60 zł, na rachunek bankowy Inwestora Zastępczego, wskazany w Umowie. W przypadku, gdy kwota określona w umowie kupna-sprzedaży wyrażona byłaby w innej walucie niż waluta kredytu, Bank miał dokonać przewalutowania kredytu zgodnie z obowiązującymi zasadami Banku. § 3 ust. 1 lit. d Umowy stanowił, że Bank miał uruchomić ewentualną pozostałą kwotę kredytu, nie więcej jednak niż 19

668,18 zł na rachunek bankowy Kredytobiorcy wskazany w dyspozycji uruchomienia kredytu, tytułem refinansowania wniesionego wkładu własnego. Natomiast § 19 ust. 4 Regulaminu stanowił, że wypłata kredytu w walucie obcej, miała następować przy zastosowaniu kursu zakupu walut w Banku, z dnia wypłaty kredytu. Zgodnie zaś § 21 ust. 3 Regulaminu w przypadku kredytów w walutach obcych, raty spłat miały być przeliczane na złote, według ostatniej tabeli kursów ogłoszonej przez Bank w dniu jej wymagalności, przy zastosowaniu kursu sprzedaży walut.

Z powyższego wynika zatem, iż kredyt miał zostać wypłacony w złotych polskich po przeliczeniu wskazanej w Umowie kwoty na walutę polską przy zastosowaniu kursu waluty, obowiązującego w Banku w dniu wypłaty kredytu.

Postanowienia przedmiotowej Umowy określały kwotę w CHF, którą Bank miał pozostawić do dyspozycji Kredytobiorcy, natomiast wypłacie podlegała kwota PLN, stanowiąca równowartość podanej w Umowie kwoty w CHF, po jej przeliczeniu według kursu waluty obcej, obowiązującego w Banku w dniu wypłaty kredytu. Postanowienia Umowy nie dawały zaś jasnej, przejrzystej i obiektywnej podstawy do ustalenia wysokości kwoty kredytu, która miała być wypłacona w PLN. Pomiędzy stronami nie doszło zatem do precyzyjnego i jednoznacznego określenia kwoty kredytu a więc kwota ta w chwili zawarcia Umowy była nieznana.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w uzasadnieniu postanowienia z dnia 17 stycznia 2003 roku w sprawie III CZP 82/02, jeżeli brakujące essentialia negotii uzupełnił w umowie sam Bank, to składając swoje oświadczenie woli kredytobiorcy nie objęli nim tych istotnych postanowień umowy i skoro nigdy nie wyrazili na to zgody, nie doszło do zawarcia umowy o kredyt. Orzeczenie to wydane zostało w sprawie, w której stan faktyczny dotyczył umowy kredytu, w której w dacie jej podpisania przez kredytobiorcę nie była wpisana kwota kredytu i została ona następnie dopisana przez Bank.

Ponadto w uzasadnieniu wyroku z dnia 01 kwietnia 2011 roku w sprawie III CSK 206/10, Sąd Najwyższy wskazał, że jeśli świadczenie nie jest oznaczone, zobowiązanie nie istnieje. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, że do istotnych elementów stosunku zobowiązaniowego należy obowiązek świadczenia, natomiast samo świadczenie jest jedynie realizacją tego obowiązku. Świadczenie musi być oznaczone, gdyż oznaczenie świadczenia w połączeniu z oznaczeniem sposobu zachowania się dłużnika pozwala na ustalenie treści stosunku zobowiązaniowego. Jeśli świadczenie nie zostanie oznaczone, nie można mówić o istnieniu zobowiązania ze względu na brak istotnego elementu stosunku zobowiązaniowego.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela powyższe poglądy Sądu Najwyższego. Przenosząc je na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, iż strony przedmiotowej Umowy nie uzgodniły w niej kwoty kredytu, a więc kwoty, która faktycznie zostanie wypłacona powodowi w złotych polskich. Przy czym odesłanie do miernika wartości, służącego do ustalenia tej kwoty, nie pozwalało Kredytobiorcy na samodzielne ustalenie kwoty, którą otrzyma od Banku.

Dodać należy, iż w przedmiotowej Umowie nie wskazano, że określona w niej kwota zostanie wypłacona Kredytobiorcy, lecz wskazano, że uruchomienie kredytu nastąpi w wysokości nie więcej niż 374 295,60 zł. Umowa ta zatem nie przewidywała ani wypłaty Kredytobiorcy oznaczonej w Umowie kwoty w CHF ani też nie wskazywała, jaka konkretnie kwota w PLN zostanie mu wypłacona na poczet ceny nabycia nieruchomości.

W § 19 ust. 4 Regulaminu wskazano, że wypłata kredytu w walucie obcej, miała następować przy zastosowaniu kursu zakupu walut w Banku, z dnia wypłaty kredytu. Natomiast stosowanie do § 21 ust. 3 Regulaminu w przypadku kredytów w walutach obcych, raty spłat miały być przeliczane na złote, według ostatniej tabeli kursów ogłoszonej przez Bank w dniu jej wymagalności, przy zastosowaniu kursu sprzedaży walut.

Skoro zatem kwoty kredytu do wypłaty miały zostać ustalone dopiero po zawarciu Umowy na etapie wypłaty kredytu – jako wynik mnożenia kwoty kredytu wyrażonej w walucie obcej (wskazanej w Umowie) przez kurs tej waluty ustalony przez Bank w dniu wypłaty kredytu, to stwierdzić należało, iż w dniu zawarcia Umowy kwota ta nie była znana żadnej ze stron Umowy.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, iż pomiędzy stronami Umowy nie doszło do uzgodnienia wysokości świadczeń stron tej Umowy.

Wskazać należy, iż pomimo, że samo zawieranie umów o kredyt denominowany do waluty obcej było dopuszczalne w chwili zawierania przedmiotowej Umowy (na zasadzie swobody umów), to – w ocenie Sądu – w tych konkretnych okolicznościach uznać należało, iż przedmiotowa Umowa sprzeczna jest z art. 69 ust. 1 i 2 UPrB, ponieważ nie została w niej określona konkretna kwota, którą Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji Kredytobiorcy w PLN ani nie zostały ustalone obiektywne kryteria, stanowiące podstawę ustalenia tej kwoty. Wobec tego, że przedmiotowa Umowa nie spełniała tego wymogu, to stwierdzić należało, iż naruszała ona w/w przepisy ustawy Prawo bankowe.

Skoro przedmiotowa Umowa sprzeczna była z art. 69 ust. 1 i 2 UPrB, to zastosowanie znajdzie art. 58 § 1 k.c., zgodnie z którym czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Natomiast, w ocenie Sądu, nie istnieją przepisy ustawy, które mogłyby zastąpić nieważne postanowienia umowne.

Wobec powyższego, dzieląc argumenty powoda, zawarte w uzasadnieniu pozwu, stwierdzić należało, iż przedmiotowa Umowa kredytu jest nieważna jako sprzeczna z art. 69 UPrB. Umowa kredytu powinna bowiem określać kwotę środków pieniężnych, którą bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy oraz obowiązek zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu. Natomiast przedmiotowa Umowa tych wymogów nie spełniała.

II. NIEDOZWOLONE POSTANOWIENIA UMOWNE

Odnosząc się do zarzutów powoda, dotyczących abuzywności kwestionowanych postanowień, zawartych w Umowie i Regulaminie, wskazać należy, iż w ocenie Sądu, postanowienia te, określające sposoby wyliczenia kwoty kredytu podlegającej wypłacie i wysokości rat kredytu, stanowią postanowienia niedozwolone, a tym samym nie wiążą powoda. Przy czym, w ocenie Sądu, wyeliminowanie tych postanowień z przedmiotowej Umowy prowadzi w niniejszej sprawie do jej upadku, a więc do jej nieważności.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Wskazać należy, iż regulacja, zawarta w art. 385¹ – 385³ k.c., stanowi implementację dyrektywy 93/13, co rodzi określone konsekwencje dla wykładni tych przepisów. Przede wszystkim musi ona prowadzić do takich rezultatów, które pozwolą urzeczywistnić cele dyrektywy. Sądy krajowe, stosując prawo wewnętrzne, zobowiązane są tak dalece, jak jest to możliwe, by dokonywać jego wykładni w świetle brzmienia i celu tej dyrektywy, tak by osiągnąć przewidziany w niej rezultat, a zatem zastosować się do art. 288 akapit trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tak m.in. wyrok (...) C-377/14). Krajowe sądy i trybunały powinny tak wyklądać prawo wewnętrzne, aby w pełni uwzględniło ono nie tylko literę, ale i ducha prawa unijnego (tak E. Łętowska w: System prawa prywatnego T.5 – Zobowiązania część ogólna, Warszawa 2013, s. 30). Stosując zatem art. 385¹ k.c. należy stosować wykładnię przyjazną dla prawa unijnego – w szczególności potwierdzoną orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako (...) lub „Trybunał Sprawiedliwości”).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki, określone w powołanym wyżej art. 385¹ k.c., pozwalające uznać postanowienia łączącej strony Umowy, dotyczące mechanizmu przeliczeniowego, za klauzule abuzywne.

Z dowodów zgromadzonych w sprawie jednoznacznie wynika, że Bank zawarł przedmiotową Umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie czynności bankowych (art. 43¹ k.c.), natomiast Kredytobiorca

zawarł ją jako konsument (art. 22¹ k.c.). Środki pochodzące z kredytu miały zostać przeznaczone – i faktycznie zostały przeznaczone – na zakup lokalu, który przez 8 lat służył zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych Kredytobiorcy. Kredytobiorca nigdy nie prowadził działalności gospodarczej. Ponadto status powoda jako konsumenta nie był kwestionowany przez pozwany Bank.

Nie budziło również wątpliwości, że postanowienia przedmiotowej Umowy, dotyczące mechanizmu przeliczeniowego, nie były uzgadniane indywidualnie z powodem przed zawarciem Umowy. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Ciężar dowodu, że dane postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Natomiast strona pozwana w niniejszej sprawie nie wykazała, aby powód miał jakikolwiek wpływ na postanowienia umowne dotyczące przeliczeń walutowych, dokonywanych na etapie wypłaty i spłaty kredytu. Samo zaakceptowanie przez powoda kwestionowanych postanowień poprzez podpisanie przedmiotowej Umowy nie oznacza, że postanowienia te zostały z nim indywidualnie uzgodnione bądź że miał realny wpływ na ich treść.

Kolejno wskazać należy, iż sporne postanowienia stanowiły główny przedmiot umowy (por. m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 11 grudnia 2019 roku w sprawie V CSK 382/18 i w wyroku z 04 kwietnia 2019 roku w sprawie III CSK 159/15 oraz Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 14 marca 2019 roku w sprawie D. C-118/17 i w wyroku z 12 lutego 2014 roku w sprawie K. C.-26/13 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 26 sierpnia 2020 roku, w sprawie VI ACa 801/19). W związku z tym ustalić należało, czy sformułowane zostały one w sposób jednoznaczny. W ocenie Sądu, postanowienia te nie spełniały tego kryterium. Na podstawie kwestionowanych postanowień umownych nie było bowiem możliwe precyzyjne określenie kwoty kredytu, która miała być wypłacona powodowi w PLN oraz kwoty spłaty bez odniesienia do kursów waluty, ustalanych jednostronnie przez Bank. Przy czym – o czym była już mowa wyżej – kryteria, w oparciu o które Bank ustalał kursy walut, nie zostały w żaden sposób określone ani też nie wskazano żadnych kryteriów co do górnej granicy kursów ustalanych jednostronnie przez Bank.

W w/w wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-26/13 wskazano, że ocena tego, czy warunek umowny został wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, powinna uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności informacje udzielone konsumentowi przy zawarciu umowy oraz nie powinna ograniczać się do aspektów ściśle formalnych i językowych, a uwzględniać również konsekwencje ekonomiczne zastosowania warunku i jego ewentualny stosunek do pozostałych warunków umownych.

Mając powyższe na uwadze rozważyć należało także, czy informacje udzielone powodowi przez Bank były wystarczające do podjęcia przez niego świadomej i rozważnej decyzji.

Zgodnie z wyrokiem (...) z dnia 20 września 2018 roku w sprawie C-51/17 warunki umowy powinny być wyrażone prostym i zrozumiałym językiem, co zobowiązuje instytucje finansowe do dostarczenia kredytobiorcom informacji wystarczających do podjęcia przez nich świadomych i rozważnych decyzji. Wymóg ten oznacza zatem, że warunek dotyczący ryzyka kursowego musi zostać zrozumiany przez konsumenta. Ponadto w wyroku w sprawie C-609/16, wydanym w dniu 10 czerwca 2021 roku, (...) potwierdził wyrażane już we wcześniejszych wyrokach stanowisko, że wymogu przejrzystości warunków umownych nie można zawęzić do zrozumiałości tych warunków pod względem formalnym i gramatycznym. Ponieważ ustanowiony przez dyrektywę 93/13 system ochrony opiera się na założeniu, że konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca, między innymi ze względu na stopień poinformowania, ów wymóg wyrażania warunków umownych prostym i zrozumiałym językiem, a więc wymóg przejrzystości ustanowiony w tej dyrektywie, musi podlegać wykładni rozszerzającej (wyrok z 03 marca 2020 roku w sprawie C#125/18).

Wskazać należy za Sądem Apelacyjnym w Warszawie (wyrok z dnia 26 sierpnia 2020 roku, w sprawie VI ACa 801/19), że świadomość ryzyka kursowego to taki stan, w którym kredytobiorca w chwili zawierania umowy kredytu ma wiedzę, jak kształtowałoby się jego zadłużenie oraz koszty obsługi spłaty kredytu w przypadku silnej deprecjacji złotówki

względem danej waluty obcej, z której kursem dany kredyt został powiązany, ale w oparciu o treść umowy kredytu, która ma zostać zawarta, a nie przez bliżej niedookreślone symulacje, które mogą być powiązane z jej treścią.

Natomiast z dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie nie wynika, aby Bank sprostował powyższemu obowiązkowi. Nie wynika z nich bowiem, aby Bank przed zawarciem przedmiotowej Umowy, wykonując ciążący na nim obowiązek informacyjny, przedstawił w rzetelny sposób informację o tym, że mogą wystąpić znaczne wahania kursu waluty, co może mieć znaczący wpływ na wysokość raty kredytowej. Nie przedstawiono w szczególności powodowi symulacji rat kredytowych przy założeniu znacznego wzrostu kursu CHF. Nie przedstawiono mu także – znanych przecież przez Bank – wahań kursu CHF z ostatnich kilku lat przed zawarciem Umowy. Przy czym wskazać należy, iż ciężar dowodu w powyższym zakresie spoczywał na stronie pozwanej, która nie przedstawiła żadnego dowodu na wykazanie faktu wywiązania się z obowiązku informacyjnego wobec powoda.

Gdyby powodowi rzeczywiście zostało należycie wyjaśnione znaczenie zmiany kursu waluty i ponoszonego ryzyka, to założyć można, iż nie zdecydowałby się na kredyt powiązany z kursem waluty obcej w sposób wadliwy w perspektywie jego spłacania przez kilkadziesiąt lat. Gdyby kredytujący Bank zamierzał wystarczająco poinformować kredytobiorcę będącego osobą fizyczną – konsumentem o niebezpieczeństwach wynikających z kredytu powiązanego z kursem waluty obcej, to nie proponowałby w ogóle zawierania takich umów kredytowych, zdając sobie sprawę jako profesjonalista, że umowa taka może zostać łatwo oceniona jako nieuczciwa (por. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 października 2019 roku w sprawie IV CSK 309/18).

Wobec uznania, że kwestionowane postanowienia umowne (§ 1 ust. 1 w zw. § 3 ust. 1 lit. c. Umowy oraz § 19 ust. 4 i § 21 ust. 3 Regulaminu), odnosiły się do świadczeń głównych i nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, możliwe było przejście do badania kolejnych przesłanek z art. 385¹ k.c.

W ocenie Sądu, kwestionowane postanowienia umowne kształtują prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Przez rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 22 października 2020 roku, w sprawie I ACa 709/19). Ocena zachowań w świetle dobrych obyczajów następuje najczęściej poprzez odwołanie się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości, uznawane są za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, gdy można rozsądnie założyć, że kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy i słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie się spodziewać, że konsument zaakceptowałby w ramach negocjacji klauzulę będącą źródłem braku równowagi stron (por. wyroki Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2016 roku w sprawie I CSK 125/15 i z 04 kwietnia 2019 roku w sprawie III CSK 159/17).

Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela ugruntowany już w orzecznictwie pogląd, iż niejasny i niepoddający się weryfikacji mechanizm ustalania przez Bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, a klauzula, która nie zawiera jednoznacznej treści i przez to pozwala na pełną swobodę decyzyjną przedsiębiorcy w kwestii bardzo istotnej dla konsumenta, dotyczącej kosztów kredytu, jest klauzulą niedozwoloną (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 04 kwietnia 2019 roku w sprawie III CSK 159/17). Ponadto zgodnie ze stanowiskiem TSUE, wyrażonym w wyroku z dnia 18 listopada 2021 roku w sprawie C-212/20, art. 5 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany (przyp. w tym wypadku denominowany), powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat

kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę. Natomiast kwestionowane postanowienia tych wymogów nie spełniają.

Dodać również należy, iż niewątpliwie dobre obyczaje narusza także całkowite i nieograniczone obciążenie konsumenta ryzykiem zmiany kursu walut (tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 04 listopada 2020 roku, w sprawie V ACa 300/20).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, że obciążenie Kredytobiorcy praktycznie nieograniczonym ryzykiem kursowym oraz niepoinformowanie go o konsekwencjach zawarcia umowy, godziło w jego interesy. Nie było ono przy tym uzasadnione usprawiedliwionymi interesami Banku. Dodatkowo sam mechanizm przeliczeniowy, o czym była mowa wyżej, został przez pozwany Bank skonstruowany w sposób nieuczciwy i rażąco naruszający interesy konsumenta.

Zważywszy na powyższe, stwierdzić należało, iż kwestionowane postanowienia umowne, zawarte w Umowie i w Regulaminie, stanowiły postanowienia abuzywne. Kształtowały one prawa i obowiązki Kredytobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, gdyż przyznawały Bankowi (przedsiębiorcy) uprawnienie do ustalania wysokości świadczenia Kredytobiorcy w sposób dowolny, co wynikało z przyznanej mu swobody we wskazywaniu kursu waluty obcej, stosowanego na obu etapach waloryzacji. Abuzywność spornych postanowień wynikała z braku obiektywnych wskaźników, które pozwalałyby na wyliczenie kursu waluty, czego konsekwencją było pozostawienie Bankowi swobody w ich określeniu. Konsument w świetle treści tych postanowień uzależniony był od decyzji Banku, który ustalał kursy potrzebne do przewidzianych Umową przeliczeń w sposób znany tylko Bankowi, na co kredytobiorca nie miał żadnego wpływu, i nie mógł zweryfikować, czy kursy ustalone zostały w sposób obiektywny. Konsumentowi pozostawało jedynie podporządkować się decyzji Banku. Dodać w tym miejscu należy za Sądem Apelacyjnym w Warszawie (wyrok z 21 października 2011 roku, w sprawie VI ACa 420/11), że skoro Bank może wybrać dowolne i niepoddające się weryfikacji kryteria ustalania kursów kupna i sprzedaży walut obcych, stanowiących narzędzie indeksacji (przyp.: w niniejszej sprawie narzędzie służące przeliczeniom) kredytu i rat jego spłaty, wpływając na wysokość własnych korzyści finansowych i generując dla kredytobiorcy dodatkowe i nieprzewidywalne co do wysokości koszty kredytu, klauzule te rażąco naruszają zasadę równowagi kontraktowej stron na niekorzyść konsumentów, a także dobre obyczaje, które nakazują, by ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem i wykonywaniem umowy, o ile nie wynikają z czynników obiektywnych, były możliwe do przewidzenia, a sposób ich generowania poddawał się weryfikacji.

Zgodnie natomiast z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Dodać należy, iż dla oceny danego postanowienia na podstawie art. 385¹ k.c. nie ma żadnego znaczenia sposób wykonywania umowy przez strony. W okolicznościach niniejszej sprawy nie podlegało zatem badaniu i nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia, czy pozwany Bank korzystał z możliwości, wynikających ze spornych postanowień umownych, a więc czy ustalane przez niego kursy walut były zawyżone w stosunku do kursów NBP lub kursów ustalanych przez inne banki. Postanowienie jest niedozwolone, jeśli stwarza dla przedsiębiorcy samą możliwość działania w sposób rażąco naruszający interesy konsumenta. Za rażąco sprzeczne z interesem konsumenta uznać należy już samo skonstruowanie mechanizmu ustalania wartości świadczenia jednostronnie przez Bank, ponieważ mechanizm ten narusza równowagę kontraktową, umożliwiając przedsiębiorcy wpływ na kształtowanie obowiązków umownych konsumenta.

Kolejno wskazać należy, iż TSUE w wyroku C-260/18 rozważył szczegółowo konsekwencje usunięcia z umowy postanowień określających mechanizm indeksacji. Rozważania te – w ocenie Sądu – można odnieść także do umowy kredytu denominowanego do waluty obcej. Potwierdzając stanowisko polskiego sądu odsyłającego, Trybunał Sprawiedliwości wskazał w w/w wyroku, że po usunięciu uznanego za abuzywne odesłania do kursów kupna i sprzedaży z tabeli kursowej banku niemożliwe jest określenie kursu wymiany, a tym samym wykonanie przedmiotowej

umowy, a zatem że skuteczne zakwestionowanie kursów wymiany walut jest równoznaczne z usunięciem postanowień o indeksacji w całości (pkt 24 i 36). Tym samym w świetle przepisów prawa krajowego utrzymanie umowy bez zawartych w niej warunków nie jest możliwe, co musi prowadzić do jej nieważności, czemu nie sprzeciwia się art. 6 Dyrektywy (pkt. 43). Dzieje się tak w szczególności, gdy – jak w sprawie niniejszej – usunięcie postanowień dotyczących kursów oznacza pośrednie usunięcie z umowy ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z tego typu umową (kredytu denominowanego do waluty obcej). Skoro warunek ryzyka kursowego jest traktowany jako określający główny przedmiot umowy kredytu (pkt 44), to bez niego utrzymanie obowiązywania umowy nie jest możliwe, gdyż powoduje to zmianę charakteru umowy.

Ponadto w wyroku z dnia 29 kwietnia 2021 roku w sprawie C-19/20 Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie, zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów.

Natomiast zgodnie z wyrokiem TSUE z dnia 18 listopada 2021 roku w sprawie C-212/20 w przypadku stwierdzenia przez sąd krajowy nieważności nieuczciwego warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w taki sposób, iż niezgodny z tym artykułem jest przepis prawa krajowego dający sądowi krajowemu możliwość uzupełnienia tej umowy poprzez zmianę treści owego warunku. Gdyby bowiem sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w takich umowach, to takie uprawnienie mogłoby zagrażać realizacji długoterminowego celu ustanowionego w art. 7 dyrektywy 93/13. Uprawnienie to przyczyniałoby się bowiem do wyeliminowania zniechęcającego skutku wywieranego na przedsiębiorców poprzez sam brak stosowania takich nieuczciwych warunków wobec konsumentów, ponieważ nadal mogliby oni dostrzegać korzyść w stosowaniu rzeczonych warunków, wiedząc, że nawet gdyby miały one być unieważnione, to jednak umowa mogłaby zostać uzupełniona w niezbędnym zakresie przez sąd krajowy, tak aby zagwarantować w ten sposób interes rzeczonych przedsiębiorców. TSUE w wyroku tym wskazał, że jedynie w wypadku, gdyby stwierdzenie nieważności nieuczciwego warunku zobowiązywało sąd do unieważnienia umowy w całości, narażając tym samym konsumenta na szczególnie niekorzystne konsekwencje, w związku z czym unieważnienie to skutkowałoby niejako ukaraniem konsumenta, sąd krajowy mógłby zastąpić ten warunek przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym. Ponadto TSUE dodał, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 stoi na przeszkodzie wypełnieniu luk w umowie spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej są uzupełniane przez skutki wynikające również z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, w przypadku gdy strony umowy wyrażą na to zgodę.

Wobec powyższego, stwierdzić należy, iż niedopuszczalne jest uzupełnienie abuzywnych postanowień umowy przez sąd poprzez zmianę treści tych postanowień, gdyż mogłoby to zagrażać realizacji długoterminowych celów stawianych przez Dyrektywę 93/13 (wyrok (...) C-19/20 pkt 67 i 68). Jeśli umowa po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków nie może obowiązywać, sąd może – jedynie w celu uniknięcia penalizujących konsumenta konsekwencji – uzupełnić umowę przepisami dyspozytywnymi (wyrok C-26/13 K. pkt 82-85). Niezależnie od wątpliwości co do możliwości zastąpienia kursu Banku kursem średnim NBP, należy zauważyć, że tego rodzaju zabieg nie usunąłby znaczącej nierównowagi między stronami, jaka powstała ze szkodą dla konsumenta na skutek włączenia do umowy warunku ryzyka kursowego.

Ponadto za niedopuszczalnością takiego „uzupełniania” umowy wypowiedział się TSUE w wyroku z dnia 08 września 2022 roku w sprawach połączonych od C#80/21 do C#82/21, w którym wskazał, że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykladnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia

unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je.

Zważywszy na powyższe, stwierdzić należało, iż po pierwsze – po wyeliminowaniu z Umowy postanowień abuzywnych (§ 1 ust. 1 w zw. § 3 ust. 1 lit. c. Umowy oraz § 19 ust. 4 i § 21 ust. 3 Regulaminu) nie byłoby możliwe uzupełnienie przez Sąd powstałych na skutek tego luk. Po drugie – wskazać należy, iż po wyeliminowaniu z Umowy spornych klauzul i niezastąpieniu ich innymi postanowieniami Umowa ta nie może nadal obowiązywać z niżej podanych względów.

W pierwszej kolejności powtórzyć należy, iż opisywane we wcześniejszej części uzasadnienia klauzule przeliczeniowe, stanowią element określający główne świadczenie stron umowy o kredyt denominowany do waluty obcej. Wobec tego, stwierdzić należy, iż usunięcie postanowienia określającego główne świadczenia stron, prowadzi do tego, że pomiędzy stronami brak jest zgody na zawarcie umowy. To prowadzi zaś do wniosku, że na skutek stwierdzenia abuzywności wskazanych postanowień umownych, Umowę należy uznać za nieważną.

Kolejno wskazać należy, iż wyeliminowanie z przedmiotowej Umowy postanowień dotyczących przeliczeń kursowych, odsyłających do kursów Banku, prowadzi do zamknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z tego rodzaju kredytem. Klauzula dotycząca ryzyka wymiany określa główny przedmiot umowy kredytu denominowanego do waluty obcej. Usunięcie tych postanowień z umowy powoduje, że umowa ta nie może nadal obowiązywać bez tych warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy (por. powołany już wyżej wyrok TSUE w sprawie C-260/18).

Po wyeliminowaniu z umowy o kredyt denominowany do waluty obcej postanowień dotyczących mechanizmu przeliczeniowego – a więc postanowień wyznaczających naturę tego stosunku zobowiązaniowego – umowę należałoby uznać za nieważną także na podstawie art. 353¹ k.c. jako sprzeczną z naturą zobowiązania. Doprowadziłoby to bowiem do takiego zniekształcenia tego stosunku zobowiązaniowego, że nie odpowiadałby on już jego naturze, której istotą jest wprowadzenie postanowień dotyczących powiązania przeliczeń z walutą CHF, pozwalających na ustalenie salda zadłużenia w tej walucie a następnie zastosowanie do tak ustalonego salda zadłużenia oprocentowania ustalonego według stawki LIBOR.

Wobec powyższych ustaleń, zbędne okazało się odnoszenie do kolejnych zarzutów powoda, dotyczących nieważności przedmiotowej Umowy. Już bowiem uwzględnienie powyższych zarzutów powoda skutkowało uwzględnieniem jego żądań głównych, opartych na zarzucie nieważności Umowy.

III. ŻĄDANIE USTALENIA NA PODSTAWIE ART. 189 K.P.C.

W ocenie Sądu, powód posiada interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w żądaniu ustalenia nieważności przedmiotowej Umowy.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Przepis art. 189 k.p.c. ma charakter przepisu materialnoprawnego, gdyż stanowi podstawę prawną powództw o ustalenie stosunku prawnego oraz o ustalenie prawa, i to zarówno ustalenie pozytywne, jak i negatywne. Przedmiotem ustalenia w drodze powództwa przewidzianego w art. 189 k.p.c. mogą być prawa i stosunki prawne, dla ustalenia których właściwa jest droga procesu cywilnego (np. ustalenie nieważności umowy, ugody sądowej, testamentu). Przesłanką merytoryczną powództwa o ustalenie jest interes prawny, rozumiany jako potrzeba ochrony sfery prawnej powoda, którą może uzyskać przez samo ustalenie stosunku prawnego lub prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2011 roku, II CSK 568/10, Lex nr 932343).

Interes prawny istnieje wówczas, gdy zachodzi niepewność stosunku prawnego lub prawa, wynikająca z obecnego lub przewidywanego ich naruszenia lub kwestionowania. Brak interesu zachodzi wtedy, gdy sfera prawna powoda nie została naruszona lub zagrożona, bo jego prawo już zostało naruszone albo powstały określone roszczenia i może osiągnąć pełniejszą ochronę swych praw, bo może dochodzić zobowiązania pozwanego do określonego zachowania - świadczenia lub wykorzystać inne środki ochrony prawnej prowadzące do takiego samego rezultatu. Zasada ta nie

ma charakteru bezwzględny, bo powód nie traci interesu, jeżeli ochrona jego sfery prawnej wymaga wykazania, że stosunek prawny ma inną treść, w szczególności, gdy umowa jest zawarta na długi czas, a wyrok w sprawie o świadczenie za wcześniejszy okres (roszczenia dodatkowe zgłoszone przez powoda) nie usunie niepewności w zakresie wszystkich skutków prawnych mogących wyniknąć z tego stosunku w przyszłości (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 25 października 2018 roku, I ACa 623/17, Lex nr 2583325).

Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 04 listopada 2020 roku, w sprawie V ACa 300/20, że wniesienie powództwa o zapłatę nie rozstrzygnie w sposób całkowity istniejącego pomiędzy stronami sporu co do związania ich umową kredytową. Będzie bowiem rozstrzygało spór za okresy czasu, które już upłynęły. Natomiast w sposób pełny interesy powodów zabezpieczy ustalenie, czy w istocie strony są związane zawartą umową. Rozstrzygnie bowiem kwestię dla powoda podstawową, czy wiąże go ze stroną pozwaną umowa kredytowa, czy też nie. Ustalenie nieważności umowy kredytowej da podstawę do dokonania wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami. Przede wszystkim zaś usunie niepewność po stronie powoda, czy ma nadal spłacać raty kredytu.

Zważywszy na powyższe, Sąd uwzględnił żądanie powoda i w pkt I sentencji wyroku ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...), sporządzona w dniu 23 czerwca 2006 roku, jest nieważna.

IV. ŻĄDANIE ZAPŁATY

Wobec ustalenia, że przedmiotowa Umowa jest nieważna, a więc że stosunek prawny z niej wynikający nie istnieje, strony powinny zwrócić sobie – zgodnie z teorią dwóch kondykcji – kwoty świadczone na podstawie tejże Umowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z 16 lutego 2021 roku, w sprawie III CZP 11/20 oraz uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 07 maja 2021 roku w sprawie III CZP 6/21). Przypomnieć należy jedynie, że teoria dwóch kondykcji polega na tym, że każda ze stron ma własne roszczenie o zwrot spełnionego świadczenia: bank o zwrot kwoty wypłaconego nominalnie kredytu, a kredytobiorca o zwrot świadczeń spełnionych na rzecz banku.

Na uwzględnienie zatem zasługiwało żądanie powoda zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwot, stanowiących sumę wpłat dokonanych na rzecz Banku na podstawie przedmiotowej Umowy.

Podstawę prawną powyższego żądania powoda stanowiły przepisy art. 405 k.c. i art. 410 § 1 i § 2 k.c. Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Stosownie do art. 410 § 1 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Przepis art. 410 § 2 k.c. stanowi zaś, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Powód w niniejszym postępowaniu ostatecznie zażądał zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz łącznie kwot 269 999,81 zł i 78 786,06 CHF, podając, iż kwoty te stanowią sumę rat kapitałowo – odsetkowych, składek na ubezpieczenie niskiego wkładu własnego, składek na ubezpieczenie pomostowe i opłat, pobranych od niego przez Bank na podstawie spornej Umowy w okresie od jej zawarcia do maja 2022 roku. Kwoty wpłat powoda w powyższym okresie i z powyższych tytułów okazały się pomiędzy stronami bezsporne co do wysokości 266 957,57 zł i 79 662,69 CHF (k. 332 – 332v, k. 338), a więc co do wpłat w PLN były one niższe od kwoty żądanej przez powoda a co do wpłat w CHF – były wyższe od żądanej przez powoda. Wobec tego, Sąd co do żądania zapłaty w PLN zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 266 957,57 zł a w pozostałym zakresie co do żądania zapłaty w PLN oddalił powództwo (pkt II i III sentencji wyroku). Odnośnie zaś żądania zapłaty w CHF, to Sąd – nie mogąc orzekać ponad żądanie - zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda żadaną przez niego kwotę 78 786,06 CHF.

W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd nie znalazł postaw do uwzględnienia wniosku strony pozwanej o zastrzeżenie w wyroku, iż zapłata zasądzonej należności w walucie CHF w zakresie poszczególnych kwot odpowiadających wysokości kolejnych rat kredytowych składających się na roszczenie powoda, nastąpić powinna w walucie polskiej według

kursów średnich CHF ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących w dniach uiszczania przez powoda poszczególnych rat w walucie CHF.

Wskazać należy, iż wniosek dłużnika o spełnienie świadczenia zasądzonego w walucie CHF w walucie PLN mógłby podlegać uwzględnieniu – w oparciu o treść art. 358 § 1 i 2 k.c. – jednakże stosownie do treści § 2 tego artykułu do tych przeliczeń miałby zastosowanie średni kurs waluty CHF ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia (a więc nie z dni dokonywania przez powoda spłat poszczególnych rat kredytu).

V. ODSETKI

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie zaś z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Sąd uznał żądanie odsetkowe powoda za uzasadnione w części. Wprawdzie powód załączył do pozwu skierowaną do Banku reklamację, jednakże nie przedstawił dowodu doręczenia tego pisma stronie pozwanej. Wobec tego, Sąd uznał, że dopiero pozew w niniejszej sprawie stanowił wezwanie Banku do zapłaty kwot wskazanych w pozwie. W ocenie Sądu, minimalnym terminem na spełnienie świadczenia jest termin tygodniowy. Wobec tego, od kwot wskazanych w pozwie (134 934,71 zł i 68 005,02 CHF) odsetki ustawowe za opóźnienie zostały zasądzone od 8-go dnia po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pozwu, a więc od dnia 17 lipca 2021 roku, do dnia zapłaty. Natomiast od kwot, o jakie powód rozszerzał żądania pozwu, tj. 132 020,39 zł i 10 781,04 CHF, od 8-ych dni po doręczeniu stronie pozwanej pism rozszerzających żądania pozwu (co nastąpiło odpowiednio 19 listopada 2021 roku i 26 lipca 2022 roku), a więc odpowiednio od 27 listopada 2021 roku i 03 sierpnia 2022 roku – do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił roszczenie odsetkowe powoda, o czym orzekł w pkt III sentencji wyroku.

VI. ZARZUT NADUŻYCIA PRAWA PODMIOTOWEGO

Sąd nie podzielił zarzutu strony pozwanej, dotyczącego naruszenia przez powoda art. 5 k.c. Zgodnie z tym przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W ocenie Sądu, strona pozwana, która w przedmiotowej Umowie zastosowała postanowienia nieuczciwe, nie może skutecznie czynić powodowi zarzutu z tego względu, że dochodzi on swoich roszczeń w związku ze stosowaniem przez Bank klauzul abuzywnych. Zgodnie bowiem z tzw. „zasadą czystych rąk” na nadużycie prawa podmiotowego przez przeciwnika procesowego, nie może skutecznie powołać się strona, która sama narusza zasady współżycia społecznego.

VII. ZARZUT ZATRZYMANIA

Sąd nie uwzględnił również podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zatrzymania.

Zgodnie z art. 496 k.c. jeżeli wskutek odstąpienia od umowy strony mają dokonać zwrotu świadczeń wzajemnych, każdej z nich przysługuje prawo zatrzymania, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot. Stosownie do art. 497 k.c. przepis artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w razie rozwiązania lub nieważności umowy wzajemnej.

Sąd nie uwzględnił podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zatrzymania, ponieważ w ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, do umowy kredytu nie można stosować przepisów, dotyczących prawa zatrzymania z uwagi na to, iż świadczenia obu stron tej umowy mają charakter jednorodząjowy – pieniężny, a więc jej stronom przysługuje

dalej idących środków prawny służący ochronie przed akcją procesową przeciwnika, tj. potrącenie wzajemnych wierzytelności.

Wskazać należy, iż w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2023 roku w sprawie II CSKP 1468/22 Sąd ten wskazał, że istota prawa zatrzymania została wyrażona w art. 461 § 1 k.c. – chodzi w nim o prawo zatrzymania cudzej rzeczy przez zobowiązanego do jej wydania do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia określonych roszczeń. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że nie sposób abstrahować od celu i istoty prawa zatrzymania, wynikających z art. 461 k.c. Dodał również, iż w tzw. „sprawach frankowych” należy mieć na uwadze kwestię ochrony konsumentów, przewidzianą w dyrektywie 93/13 a przyjęcie dopuszczalności zarzutu zatrzymania w umowach kredytowych z konsumentami mogłoby stać w sprzeczności z ochroną praw kredytobiorcy, jako konsumenta, gwarantowaną przez przepisy unijne. Ponadto w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2024 roku, wydanej w sprawie III CZP 31/23, Sąd najwyższy wskazał, że prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony.

Wcześniej w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 sierpnia 2023 roku w sprawie I ACa 292/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie także podkreślił m.in. iż zastrzeżenie budzi samo wykorzystanie konstrukcji prawnej zatrzymania, jeżeli świadczenia spełnione przez obie strony mają charakter pieniężny.

W wyrokach z dnia 14 grudnia 2023 roku w sprawie C -28/22 oraz z dnia 08 maja 2024 roku, w sprawie C-424/22 TSUE wskazał, że powoływanie się w procesie dotyczącym umowy kredytu przez przedsiębiorcę w sporze z konsumentem na prawo zatrzymania sprzeczne jest z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela powyższe stanowiska wyrażone przez Sąd Najwyższy, Sąd Apelacyjny w Warszawie oraz TSUE. Mając je na uwadze, Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy zarzut zatrzymania nie zasługiwał na uwzględnienie.

VIII. KOSZTY PROCESU

O kosztach postępowania (pkt IV sentencji wyroku) Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., uznając, że powód uległ tylko w nieznacznej części swego żądania. Na zasądzoną od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 11 928 zł składały się: kwota 1 000 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 60 zł tytułem opłat sądowych od dwóch modyfikacji powództwa, kwota 10 800 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powoda, będącego adwokatem (zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku, Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800) oraz kwota 68 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw. Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od zasądzonych kosztów procesu Sąd zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie, liczone od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)